

1 Aug. 1920.

No. 15.

25e Jaargang.

DE STER

HALF-MAANDELIJSCH TIJDSCHRIFT VAN DE
HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN. OPGERICHT IN 1896

Want ziet, ik zeg tot u dat Zion zal bloeien, en de heerlijkheid des Heeren zal op haar zijn; en zij zal eene banier voor het volk zijn, en er zullen van uit elke natie onder den hemel tot haar komen.

Openb. aan Joseph Smith, 11 Sept. 1831.

„En het geschiedde”.

Het geheim van den oorsprong der rassen, over de Stille Zuidzee, een stap nader tot oplossing door de ontdekking dat het voorgeslacht der Maories van Hawaï is gekomen.

Door MIKE JAY.

Van uit den diepen duisterten nacht die het mysterisch land Po omringd, waarin de geheimen verborgen zijn van den oorsprong der Polynesische rassen, is een zwak licht doorgebroken. De sluier is een oogenblik opgelicht en een schakel in die lange en verbroken keten is weder aaneengesmeed, door de ontdekking, die hier eenige dagen geleden gedaan werd, van het bewijs dat het voorgeslacht der Maories van Nieuw-Zeeland op zekeren tijd in Hawaï gewoond heeft.

Voor jaren hebben de ethnologen (volkenkundigen) der wereld naar een oplossing gezocht van de herkomst der stammen, aan de Stille Zuidzee gevonden. En altijd is hun de oplossing weer ontgaan. Hunne onderzoekingen hebben hen op onbegaanbare wegen geleid, versperd als zij waren door de puinhoopen der geruïneerde gangen des tijds, waardoor deze volken heengetogen zijn. Het resultaat is, dat er vele theoriën bestaan over de manier, waarop deze eilanden bevolkt zijn geworden.

De voornaamste theoriën zijn drie in getal. De eerste is, dat de Polynesiërs van Indië kwamen, langs de Malay-Peninsula. De tweede is dat er eens een vasteland bestond in de Stille Zuidzee, dat nu verzonken is, slechts de bergen achterlatende als Oceaaneilanden. De derde is, dat de rassen van het Westen kwamen, van Hawaï.

Het is deze derde beschouwing, waarop nu eenig licht geworpen is, als een direct gevolg van het bezoek van een gezelschap Maories aan Honolulu. Zij arriveerden hier eenige weken geleden om bevestiging te verkrijgen, uit de eerste bron, van eene traditie (overlevering), dat de Maories afstammelingen zijn van de vroegere inwoners van Hawaï. Dit goede volk kwam, zocht en verklaart bewijsgronden gevonden te hebben voor het geloof, dat voor eeuwen heeft bestaan in Nieuw-Zeeland, dat

geloof dat eens in het grijze verleden een leider en zijn volgelingen van Hawaii weggezeild zijn naar de Zuidelijke landen.

* * *

De oorspronkelijke taal, welke de bezoekers bezigen is bevreemdend gelijk aan die van de Hawaiïans. In vele opzichten is zij gelijk aan de taal, welke gedacht is gesproken geworden te zijn in Hawaiï, toen de christelijke zendelingen er voor het eerst verschenen. De gelijkvormigheid is zoc groot, dat in vele woorden slechts een enkele letter het verschil uitmaakt, zooals in het woord voor „liefde“. De Maorianen bezigen de „i“ and zeggen „Aroha“, dat niet veel verschilt van het Hawaiïsche „aloha“.

Niet enkel de taal, doch dezelfde gelaatstrekken en bijzonderlijk ié gewoonten wijzen op één oorspronkelijken stam. Bijvoorbeeld, er bestaat een gewoonte om de kinderen de familiegeschiedenis te laten opzeggen. Het is de gewoonte dezer beide volken, in het bijzonder in het geval van kinderen uit de familiën der hoofden.

* * *

Bij het bezoekende gezelschap Maories was een man, die in zijn familiegeschiedenis terug kan gaan tot vóór honderd-en-tien geslachten of ongeveer tot vóór 2500 jaren. In Nieuw-Zeeland zijn de familiegeschiedenissen, zooals verhaald wordt, opgeschreven en bijeengehouden in officiële grootboeken en in Hawaiïsch territorium heeft de archief-samenstelling vele Hawaiïsche biologische lijsten voorradig, die teruggaan voor reeksen van geslachten. Geen geschreven taal bezittende, heeft dit beide Maories en Hawaiïans, genoodzaakt hunne altijd groeiende familiegeschiedenissen aan de memorie hunner opvolgers toe te vertrouwen.

Deze man wiens voorvaderen teruggevonden worden in de duistere eeuwen voor de komst van Christus, is Wiremu „Willem“ Duncan. Bij het teruggaan over zijn geslachtsregister te Laie, ter vergelijking met eenige van de Hawaiïsche familie-historiën, bemerkte hij, dat in het vijf-en-zestigste geslacht, op zijn eigen lijst, de naam voorkwam van een zekere Hema.

In het familie-register van Emma K. Lewis, eene vrouw op het Hawaiïsche eiland geboren, doch nu wonende in Honolulu, wordt ook een voorvader gevonden, die Hema heet. Hoewel het voorkomen van den naam Hema in twee verschillende liniën, niet van belang ontbloomt is, zou dit toch niet van veel gewicht zijn, ware het niet voor het feit, dat de twee liniën vanaf dien tijd en daarna in elkaar opgaan en de twee lijsten volkomen overeenstemmen, met de uitzondering van kleine verschillen van minder belang in spelling en uitspraak.

James N. Lambert, presideerende ouderling van de Nieuw-Zeelandsche zending van de Kerk van Jezus Christus, aan wien de zorg over dit gezelschap was toevertrouwd, was over-verblijd toen hij van de bevestiging der overlevering dezer Maories hoorde, inzake dat hunne voorouders van Hawaiï gekomen zijn. Hij en president E. Wesley Smith, van Honolulu, gingen onmiddellijk naar Laie om een grondig onderzoek in te stellen. Zij rapporteerden de ontdekking van drie andere der Maorische familie-registers, die zich vereenigden met Hawaiïansche familiestammen en

dat leidde hen tot de conclusie, dat de eerste verbroken schakel weder geheeld was in de keten, welke eenmaal de volkeren van de Stille Zuidzee tezamen verbond.

* * *

Want de Maories hebben eene traditioneele uitdrukking, welke als volgt luidt: Tawhiti nui, tawhiti rao en tawhiti pamaomao. Vertaald bedoeld het „lange afstand, langer afstand en steeds langer afstand“. Zij verwijst naar de drie groote volksverhuizingen door de Maorische voorvaderen ondernomen.

„Tawhiti nui“, de eerst genoemde en de laatst plaats gehad hebbende, verwijst naar de reis van Hawaii naar Nieuw-Zeeland. De berekening, welke President Lambert gemaakt heeft, volgende op de ontdekking der laatste dagen, leidt tot de veronderstelling, dat het omtrent 1300 tot 1500 jaren geleden is, dat tachtig kano's, gevuld met krijgslieden, vrouwen en kinderen, van deze eilanden vertrokken naar het Zuiden. Maorische overlevering zegt, dat van de tachtig kano's slechts veertig ten slotte Nieuw-Zeeland bereikten. Het was niet zoozeer een plezierreis, als wel een volksverhuizing, want de zwervers passeerden Samoa, Tahiti en andere Zuidzee-eilanden, om eerst na vijfhonderd jaren Nieuw-Zeeland te bereiken.

Het verkeer met Hawaii werd voor vele jaren onderhouden, maar toch ten slotte verbroken. Om welke reden dit geschiedde, wordt ons al evenmin door de Maorische als door de Hawaii'sche overleveringen opgehelderd.

Het bezoek van dit gezelschap Maories, eenige weken geleden, gaf aanleiding — sinds vele honderde jaren — voor de eerste ontmoeting tusschen deze broederen des bloeds. Deze Maories zijn Mormonen en zonder het doel gehad te hebben, hun historie in te schakelen met die van Hawaii, kwamen ze om de tempel te Laie te bezoeken. Na dezen zullen eens of tweemaal per jaar afgevaardigden der Maories deze reis ondernemen. Zij zullen niet reizen zooals ze eens gedaan hebben in dubbele kano's, maar in de groote stoomschepen. Niettegenstaande dit zullen deze bezoeken veel overeenkomst hebben met de bezoeken van oudsher, want elk bezoek is dienende voor het nauwer verbinden van den eenen stam met den anderen en zal hen aansporen om samen te zoeken naar het geheim van „tawhiti rao“, die tweede groote verhuizing, waarvan de Maorische traditie spreekt.

* * *

Die tweede groote verhuizing begon van een plaats, die uitgestrekte wateren aan elke zijde had. Deze landengte verbond twee grootere landen; om daar omheen te wandelen, zou zoovele jaren vereischen, dat als men als jongen begon, men als oude man terug zou keeren, aldus luidt de Maorische overlevering. Nu is deze volksverhuizing in overeenstemming met de geschiedenis van het Boek van Mormon, vandaar de groote voorzorgen die genomen zijn door de heeren Lambert en Smith, tot vaststelling van hunne bewijzen alvorens een conclusie in deze zaak te trekken.

Hier is een kort uittreksel uit het Boek van Alma over het Boek van Mormon, dat betrekking kan hebben op „tawhiti rao“ der Maorische overlevering:

„En Hagoth, een vernuftig man zijnde, ging voort en bouwde zich een zeer groot schip op de grenzen van het land Overvloed, bij het land Verwoesting; en liet het te water in de Westzee, bij de nauwe landtong, die naar het noorderland leidde.

„Ziet, er waren velen der Nephieten die daarin gingen en met hunne vrouwen en kinderen en met veel levensmiddelen voortzeilden; en zij zetten hunne koers naar het noorden. Aldus eindigde het zeven-en-dertigste jaar.

„In het acht-en-dertigste jaar bouwde deze man andere schepen. En het eerste schip keerde wederom terug; en veel meer volk ging er in en zij namen eveneens veel levensmiddelen mede en gingen ook naar het noorden.”

De veronderstelling is, dat de verhuizing, waarvan in het Boek van Mormon wordt gesproken, van de landengte van Panama noordwaarts naar Hawaii, betrekking heeft op de bewegingen van den stam van welke de Hawaiians, Samoa's, Tahitiëns en Maories nakomelingen zijn.

* * *

Want het boek van Mormon verhaalt, dat verscheidene honderden jaren vóór Christus, God Lehi waarschuwde, een profeet in Jeruzalem, om de wildernis in te trekken; en deze man, zijn vrouw, familie en vrienden met zich nemend, vertrok. Zij zwierven door de wildernis van Arabië en kwamen ten slotte aan den Indischen Oceaan, waar zij schepen te water lieten en wegzeilden. Door de hand der voorzienigheid Gods geleid, zeilden ze over den Indischen Oceaan en daarna over de Stille Zuidzee naar Zuid-Amerika, ergens aan de Chiliaansche kust landende, Vandaar verspreidden ze zich naar het Noorden, leefden voorspoedig en vermenigvuldigden.

Bij den dood van Lehi verdeelden zij zich en een gedeelte schaarde zich aan de zijde van Nephi de aangestelde, en de anderen voegden zich aan de zijde van Laman, de oudste zoon van den overleden profeet, en aldus ontstonden de Nephieten en de Lamaniëten. Om hunne zonden ontvingen de Lamaniëten een donkeren huid, en het is van deze helft van de Lehi-afstammelingen, dat de Noord-Amerikaansche Indianen afstammelingen zijn, zooals het Boek van Mormon beschrijft.

De noordwaardsche verhuizingen, te voren genoemd, hadden plaats van uit het Nephitische kamp. De Lamaniëten en Nephieten voerden gedurende vele jaren onderling oorlog en de wilde, rondzwervende Lamaniëten werden te machtig en roeiden elke Nephiet uit, die op het noordelijke of zuidelijke vasteland van Amerika verbleef. De Nephieten, die intusschen naar het noorden waren getrokken over de westelijke zee en Hawaii en Maui bereikt hadden, verdeelden zich naar Oahu en Kauai.

* * *

De bezoekende Maories zijn bijna vast overtuigd, dat de drie groote verhuizingen waarnaar in hunne geschiedenis wordt verwezen, betrekking hebben op de reis van Lehi, de reis van Hagoth en de tachtig kano's die van Hawaii vertrokken naar het zuiden, voor eeuwen geleden. En met het feit op den voorgrond van laatstgenoemde traditioneele verhuizing, die door de gelijkheid der genealogische registers een bewezen feit is

geworden, zijn ook de andere twee verhuizingen daardoor inderdaad aannemelijk geworden.

Tot de bezoekende Maories, zijn de andere twee verhuizingen, zooals beschreven, niet slechts waarschijnlijk, doch zelfs mogelijk bewijs, zoo goed als dat van „tawhiti nui“.

President Lambert, die de Maories hier bracht en daarom in zekeren zin eenigszins verantwoordelijk voor de ontdekking, heeft zijn tweede zending naar Nieuw-Zeeland juist voltooid. Hij is op zijn huiswaartsche reis naar Utah met zijn vrouw en kinderen, maar deze ontdekking heeft zijn belangstelling in de mogelijkheid tot opsporing van de traditioneele tweede verhuizing, opgewekt.

„Deze Maories, die met mij mede gekomen zijn, waren niet bijeengeraapt, doch zij waren menschen die voor langen tijd geleden reeds uitgekozen waren om Honolulu en de tempel te bezoeken, alsook om bewijs te vinden voor „tawhiti nui“, zegt hij.

„Of ze nu verder willen gaan tot het vasteland, het spoor volgende bij hun poging om „tawhiti rao“ vast te stellen, kan ik u niet zeggen, maar ik ben er van verzekerd, dat op zekeren tijd in de toekomst zij trachten zullen om de geslachtslijn hunner voorvaderen op te sporen in de richting van de andere twee verhuizingen, welke in hunne legende beschreven zijn.

* * *

Door E. WESLEY SMITH.

Sinds de komst van de veertien inboorlingen van Nieuw-Zeeland — Maories — is ontdekt dat twee heeren van het gezelschap, Wiremu Karaha en Wiremu Duncan hunne geslachten terug vinden kunnen, langs verschillende lijnen, tot Kaitangata (Aikanaka) de vader van Puna en Hema, van wien ook Tornanders geslachtstafel de afkomst van Kamehameha I bewijst.

Een wel bewezen traditie van de Hawaïtans is, dat Hema naar Tahiti ging, van welk eiland hij niet naar Hawaii is teruggekeerd.

Een ontegenzeggelijk volkomen geslachtelijk register der Maories toont aan, dat diezelfde Hema van Tahiti naar Nieuw-Zeeland ging, en daar zijn kolonie stichtte, die voorouders van het Maorische ras waren.

Het volgende is een uittreksel, genomen van den Fornander geslachtsboom van Kamehameha :

1. Aikanaka, vader der twee volgenden.
2. Puna, mannelijk.
3. Hema, mannelijk.
4. Kahai, zoon van Hema.
5. Wahie'oa, zoon van Kahai.
6. Laka, zoon van Wahie'oa, van wiens familieelinie Kamehameha afstamde.

Een eensluitend uittreksel van den stamboom van Wiremu Karaha is als volgt :

1. Kaitanagata, dezelfde als Aikanaka.
2. Puna.
3. Hema.

4. Tawhahi, dezelfde als Kahai.
5. Wahieroa, dezelfde als Wahieloa.
6. Rata, dezelfde als Laka.

In de Maorische taal is de Hawaiische „L“ een „R“ en „K“ wordt „T“, welke worden gerekend gelijk te zijn in het spellen van namen, zooals boven aangegeven.

Wiremu Duncan's stamboom vertoont:

1. Kaitangata, vader der drie volgenden te zijn:
2. Puna.
3. Hema.

4. Hapairangi (vrouw) van wien Wiremu Duncan afstamt, als be-
wezen van een ongebroken geslachtelijken tafel in zijn bezit.

Een zeer interessante overeenkomst is zoodoende ontdekt geworden in verband met deze drie familjestamboomen; en wel deze, dat, wanneer de bestaande regel van geslachtsrekenkundigen in toepassing wordt gebracht, waarbij gerekend wordt, dat vaders ongeveer 22 jaren oud zijn wanneer hun eerste wettige kind geboren wordt, deze drie liniën dan allen aantoonen, dat Hema ongeveer 897 jaar na Christus leefde.

Een nog sterker opmerkenwaardige omstandigheid in betrekking tot dit onderwerp — de zichtbare verwantschap tusschen de Hawaiians en de Maories — is, dat de stamboom van Kamehameka terugvoert naar de registers, die de Hawaiians beschouwen als de oorspronkelijke te zijn van het volk, dat het eerst de Hawaiische eilanden bewoonde, en waardoor de zeer interessante mogelijkheid ontstaat, dat „Opuukahonua“, het hoofd van Kamehameha's geslachtslinie, ongeveer 70 jaren voor Christus leefde, en dat hij, met de andere kolonisten, kan geland zijn op een der Hawaiische eilanden, ongeveer in 't jaar 54 voor Christus, en dat zij zich vanaf dien tijd verspreid hebben over de verschillende eilanden van de Stille Zuidzee.

Deze omstandigheid is van speciaal belang voor de Heiligen der Laatste Dagen, omdat wij van het Boek van Mormon leeren, op bladzijde 426, dat twee der schepen van Hagoth, met passagiers en proviand beladen, de westkust van Amerika verlieten in het jaar 54 voor Christus, en nooit teruggekeerd zijn.

De conclusie ligt voor de hand, dat het hoogstwaarschijnlijk is, dat een of beiden dezer schepen, kolonisten van Amerika bevattende, geland zijn in Hawaii; en dat zij het volk zijn, dat zich verspreid heeft over de Polinesische eilanden.

„The Deseret News“.

Het was 15 Juni l.l. 70 jaren geleden, dat bovengenoemd blad voor de eerste maal het licht zag. De geschiedenis van het blad is werkelijk interessant en zal ook zeker de belangstelling van de *Ster*-lezers opwekken.

Het oprichten van een drukkerij en de uitgave van een nieuwsblad

in het hartje van een woest en maar schaarsch bevolkt land, dat op meer dan duizend mijlen afstands van de bewoonde streken lag, was wel een gewaagde onderneming, doch geeft ook blijk van de ver vooruitziende blik van Brigham Young en de groote mannen, die met hem waren. Toen de wagens van de pioniers te Winter Quarters met de noodige voorraden werden opgeladen, die op de lange reis moesten dienen voor levensonderhoud, werd bijzondere zorg besteed aan de verpakking van eene Ramage handdrukpers. Deze was door een zekere W. W. Phelps in 1846 te Philadelphia gekocht, en werd met een voorraad drukletters over de vlakten naar de Salt Lake Valley vervoerd. Op deze handpers werd het eerste nummer gedrukt, dat 8 bladzijden groot was en ongeveer van hetzelfde formaat als onze *Ster.* Slechts twee advertentiën werden in dit nummer gevonden en het duurde geruimen tijd eer het aantal advertentiën van eenige betekenis werd.

De moeilijkheden, waarmede het nieuwe blad te kampen had, hier te schetsen, zou te veel plaatsruimte vergen. Genoeg zij het hier te vermelden, dat het benodigde papier van San Francisco of Winter Quarters per ossewagen moest worden aangevoerd en soms was het noodig de uitgave van het blad eenigen tijd te staken, bij gebrek aan de noodige materialen.

In 1852 werd een grootere pers naar Salt Lake vervoerd en door het blad in gebruik genomen, terwijl in hetzelfde jaar door Almon W. Babbitt een drukkerij, omvattende een pers en vele lettersoorten, werd aangevoerd, met het doel het bedrijf voor eigen rekening uit te voeren. Toen hij echter in Salt Lake arriveerde, verkocht hij alles aan de Kerk en zodoende was de laatste reeds toen in het bezit van drie persen en een goeden voorraad lettertypen.

Deze aanwinst heeft veel bijgedragen tot het succes van de daaropvolgende jaren. Van tijd tot tijd werd uitgebreid en gemoderniseerd. Werd vroeger alles met de hand gezet, nu zijn 13 zetmachines in gebruik en met de vooruitgang van het blad, heeft ook de snelheid van afwerking gelijken tred gehouden. Had het blad in 1850 een handpers, waarop ongeveer 125 exemplaren per uur gedrukt konden worden, nu is zij in het bezit van eene groote, moderne Hoe-pers, waaruit ongeveer 72.000 exemplaren van 8 bladzijden, of 36.000 van 16 bladzijden, per uur gevouwen en wel te voorschijn komen. —

In 1850 werden slechts een klein aantal exemplaren met veel moeite uitgegeven en voor 25 cents per nummer verkocht. De oplaag is nu gestegen tot een totaal van 35.000 exemplaren — 20.000 voor de dagelijksche en 15.000 voor de half-wekelijksche uitgave. Waar vroeger een jongen de gansche oplaag in een klein pakje naar het postkantoor droeg, daar worden nu automobielen, electriche en stoomtreinen gebezigd en de tijd is niet verre dat de vliegmaschine ook in deze haren taak te vervullen zal hebben.

Het blad heeft vele van de vooraanstaande mannen der Kerk onder hare medewerkers gehad, en heeft veel bijgedragen tot de verspreiding van het Evangelie. De redevoeringen van profeten, apostelen, zendingspresidenten enz., in de tabernakel te Salt Lake City gehouden, zoowel

als elders, worden door middel van haar kolommen in alle werelddeelen gelezen.

William W. Ritter, een welbekend bankier en zakenman, is een dergenen, die vanaf de oprichting, tot de lezers van het blad behoord hebben. Als jongen van twaalf jaar werd hij door zijn vader uitgezonden om een exemplaar te halen als het blad verschenen was en sinds dien' is hij altijd een getrouw lezer geweest.

Waardeerende woorden van bevoegde autoriteit.

The National Geographic Magazine bevat voor de maand Juni een behoorlijk geschreven en prachtig geïllustreerd artikel, „A Mind's Eye Map of America”, door Franklin K. Lane, nog voor kort geleden U.S. secretaris van binnenlandsche zaken. Het tijdschrift bevat veel, dat van patriotisch belang is voor het westelijk volk; en de volgende uitdrukking zal wel met bijzondere genoegdoening gelezen worden:

Als men van Idaho komende de grens overschrijdt komt men in Utah, Spreek nooit in oneerbiedige taal over de Mormoonsche Kerk. Ge vindt er een wet eerbiedigend, standvastig, hard werkend en welwillend soort van menschen, zooals men nergens beter vinden kan. Brigham Young mag voor anderen dan geen profeet van den Almachtigen God geweest zijn, toch kan niet ontkent worden, dat hij wonderen heeft gewerkt, toen hij zijn gezelschap, eenige honderden volgelingen met hunne belader handkarren, door de woestijn geleidde en tot die onbekende woestenij bracht, en door volharding het land rondom Salt Lake City liggende in een heerlijkeid herschiep.

Verscheidene jaren geleden, bracht ik misschien wel de grootste irrigatie-expert der wereld met mij mede, de man die de „Assuan Dam” aan de Nijl gelegd heeft — Sir William Willcock — de man, die beweerd de ligging van den Hof van Eden ontdekt te hebben, aan de verbinding van de Tigris en de Euphraat — en ik zond hem heen om de Irrigatie-ondernemingen van Amerika te beschouwen en hij zeide: Nergens heb ik een volk ontmoet, dat met zooveel wijsheid, water ten behoeve van het land weet aan te wenden als rond Salt Lake City.

Voorwaar een prachtige loftuiting, in welke de welbekende auteur „niets verzacht”, terwijl hij in duidelijk verstaanbare taal berisping toedient tot die klasse van beschouwers wier begeerte het is anderen met boosaardige bedoelingen te verlagen.

De eenigste Pionier.

Van het kleine aantal pioniers, dat 24 Juli 1847 in de Salt Lake Valleï arriveerde, is nog slechts één persoon in leven, Lorenzo Šobiski Young van Shelley, Idaho. Hij werd 9 Maart 1841 geboren, zoodat hij pas 6 jaren oud was, toen hij hier kwam. Mr. Young is deze week in Salt Lake geweest om de Conferentie bij te wonen. Zijn vader was een broeder van President Brigham Young.

DE S.T. DE STER.

Nederlandsch Orgaan van de Heiligen der Laatste Dagen.

Redactie:
J. A. BUTTERWORTH.

Assistent:
J. J. VAN LANGEVELD.

Verslag der Redevoeringen, gehouden in „Excelsior”, te Rotterdam op Zondag 18 Juli, door Apostel George A. Smith, zijn zoon George A. Smith Jr. en Ouderling Junius F. Wells.

Het zeer vereerend bezoek, dat reeds lang verwacht werd, is nu toch gebracht geworden.

Apostel George A. Smith, van den Raad der Twaalven en President der Europeesche Zending is entour langs de zendingsvelden ook hier aangekomen, in gezelschap van zijn zoon George A. Smith Jr. en Ouderling Junius F. Wells, Redacteur van de *Millennial Star*, tijdschrift der heiligen in Engeland.

Zondag 18 Juli werden te Dordrecht en te Rotterdam voor deze gelegenheid buitengewone vergaderingen gehouden, die, na algemeene publicatie in verschillende nieuwsbladen, vele vreemdelingen lokten. President John. A. Butterworth en Ouderling Jac. J. van Langeveld vertolkten de sprekers te Dordrecht.

Te Rotterdam waren de sprekers als volgt gearrangeerd: No. 1. Ouderling Junius F. Wells; no. 2. George A. Smith Jr. en Apostel George A. Smith a's laatste spreker, respectievelijk vertolkt door Ouderling Willem Woltjer, Zendings-President Joh. A. Butterworth en Ouderling Jac. J. van Langeveld. De onderwerpen waren zeer geanimeerd en de toehoorders allen zeer handachtig.

Ouderling Junius F. Wells, in een leeftijd van 66 jaren, vol van den geest zijner roeping, en die zijne talenten reeds lange jaren ten dienste der Kerk besteed heeft, gevoelde dat dit een zeer geïnspireerde samenkomst was, en zou gaarne willen dat alle vergaderingen met het zegenen van kleine kinderen konden worden begonnen, gelijk het dezen avond geschied was. Want wij gelooven in het zegenen van kleine kinderen, en spr. haalde, daarmede in verband staande, de geschiedenis aan van het terugzenden der kinderen door de Apostelen des Heeren. Het volk, zich om den Heere verzame'd hebbende, had de kinderen mede gebracht, en dezen, als naar gewoonte, wisten zich naar voren te dringen, wat den Apostelen aanleiding gaf tot deze daad, om de ouderen meer in de gelegenheid te stellen het „Woord” te hooren verkondigen.

Jesus, hen daarover berispende, zegt: „Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert hen niet, want derzulken is het Koninkrijk Gods,” waarop de Groote Voorganger hen in Zijne armen nam en Zijne zegeningen over hen uitsprak.

Christus' liefde voor kleine kinderen was zeer groot en werd ook ten zeerste openbaar in Zijne bediening onder de Nephieten, die door Hem ge'eerd waren, dat zij het andere volk waren, tot wien Hij gezonden was geworden. Innerlijk bedroefd over den toestand, waarin zij zich

bevonden, daar er zooveel murmureerden en in goddeloosheden verzonken waren en daardoor de Profeten niet achtten en aan hunne woorden van vermaning geen gehoor gaven, bad Hij tot den Vader voor het volk, en herhaalde tot het volk wat Hij den Joden in Palestina had verkondigd. En nadat Hij Zijn gemoedvolle ziel uitgestort had in die heerlijke vergelijkingen en de schoone Bergrede, zag de Heiland dat het volk schreedde en onverpoosd tot Hem opzag als wilden zij Hem verzoeken hen niet te verlaten, wat Hem met diepe droefheid vervulde.

Ze werden geboden hunne zieken te brengen en Hij genas ze allen, en hunne dankbaarheid was zoo groot, dat ze Zijne voeten kusten en Hem dienden. Daarna gebod Hij hen de kleine kinderen tot Hem te brengen; en als zij ze gebracht hadden zoo gebod Hij hen allen op den grond neder te knielen: en als zij gekniel'd waren, zeide Hij: Vader, Ik ben verdrietig omreden de goddeloosheid van het volk van het huis Israëls.

En na deze woorden gesproken te hebben, knielde ook Hij neder en bad weder tot den Vader voor het volk, en de wondervolle woorden, die Hij in deze stonden sprak konden niet geschreven noch herhaald worden, en als Hij geëindigd had met bidden, zoo stond Hij op; doch zoo groot was de vreugde der schare, dat ze overstelpt waren en van aandoening niet konden opstaan. Jezus verzocht hen op te staan en als Hij alzo hun geloof zag, weende Hij weder van blijdschap, en de kleine kinderen nemende, zegende Hij ze één voor één en bad voor hen tot den Vader. En toen Hij van aandoening overstelpt, hen opmerkzaam maakte op hunne kinderen, zagen zij den hemel geopend, waaruit de engelen afdaalden om de kleinen te dienen, die door een heilig vuur omringd waren en zelfs de kleinste kinderen spraken wondervolle dingen van vermaning tot het oudere volk. De kinderen zijn de hope Gods; zij zullen een nieuw en verbeterd geslacht vormen, en wij zijn allen een bevoorrecht volk, daar wij het herstelde priesterschap onder ons hebben, een heilig van God gegeven macht. Hoe gelukkig gevoelen wij ons daarvoor, want het Evangelie wordt daardoor rein, zonder menschelijke veranderingen gepredikt, waardoor ons gemoed zich opent voor edeler gedachten, ons gevoelig doet zijn voor meer verhevener dingen, waaronder muziek en zang, veredelende kunsten en wetenschappen van allerlei aard. Deze worden daardoor zeer op prijs gesteld. Ik heb het voorrecht mogen smaken, zoo spreker, de Jongelieden-Vereeniging te organiseren, welke nu ruim honderdduizend leden telt. De Zondagschool-bond is de grootste in de wereld; deze telt tweehonderdduizend leden. We hebben een buitengewoon tabernakelkoor, dat eene nieuwe cantate, gecomponeerd door onze veteranen-leider van het koor, Evan Stephans, met veel succes heeft uitgevoerd, voor een auditorium van tienduizend toehoorders. Deze cantate is getiteld „Het Visioen“ en bezingt de verschijning aan Joseph Smith op zijn veertiende jaar, een schoon en heerlijk inspireerend stuk werk. Dit zijn allen vruchten van het Evangelie. Ieder ouder wordt hierdoor getoond, hoe noodig en nuttig het is, de kinderen den waren weg te leerer vinden; dan is er voor hen geen noodzaak om naar een beteren weg te zoeken. „Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert hen niet, want derzulken is het Koninkrijk Gods.“

Zeer aangenaam waren we getroffen door de welsprekendheid van George A. Smith Jr., veertien jaren oud zijnde; zijn rede gaf ons niet den minster indruk van dien leeftijd, doch allen, die hem hoorden moesten erkennen dat hij een werkelijk begaafde rede had gehouden. Opgevoed in het Evangelie, is hij een bewijs tot de wereld wat Mormonisme vermag.

Beginnende met zijn gevoelens van zwakheid te uiten, vraagt hij den steun der aanwezigen in geloof en gebed, zoodat hij daardoor in staat gesteld kan worden onder inspiratie te spreken. De Heiligen der Laatste Dagen zijn een eigenaardig volk, zegt spreker; zij verschillen zeer met het volk in 't algemeen in geloofsovertuiging, zijnde de uitkomst van reëel geloof. Het voornaamste punt van dit geloof is wel de verwachting van rechtstreeksche openbaring, waarop de Kerk gefundeerd is. Toen de discipelen gevraagd werd door den Zaligmaker: „Maar gij, wie zegt gij dat Ik ben?“ antwoordde Petrus: „Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.“ Toen werd door Jezus Christus verklaard, dat dit hem geopenbaard was door den Vader. En indien op deze Rots gebouwd werd, namelijk de Rots van Openbaring, zouden de poorten der hel niet overweldigen kunnen. Openbaring zal voortduren zoolang het volk God wil dienen; het is een absolute noodzakelijkheid, want waar sommige menschen zeggen genoeg aan den Bijbel te hebben, geeft deze toch ook aan dat God openbaarde wat het volk in die dagen noodig had. Daarvoor waren de Profeten, die in verbinding met den Vader stonden. Openbaring geeft ons den wil des Vaders en van Christus te kennen, zoodat wij deze zullen kunnen gehoorzamen. Joseph Smith was ook zulk een profeet en nan hem hebben ze gedaan wat ze ook aan anderen gedaan hebben. De oude, gestorven Profeten zijn nu geëerd en er wordt in dezen geloofd, doch Joseph Smith is bespot, gesmaad en gedood geworden, doch de Bijbel, die de woorden van onzen Heiland bevat, zegt: „Zalig zijt gij als u de menschen smaden en liegende alle kwaad van u spreken, want zoo hebben ze ook de profeten van ouds gedaan.“ Gods volk doet wat recht is en het volk dezer wereld is er altijd tegen in geweest. Het is het drijven van Lucifer, die ieder even ongelukkig wil maken als hij zelf is. Hij belooft ons alle zegeningen als wij naar zijn wil doen; alzoo tracht hij God tegen te werken, uit haat tegen Hem, omdat hem de gelegenheid benomen is zijn heerschzucht te bevredigen; hij wilde ons dwingen (zonder ons een vrijen wil te laten, die een noodzakelijkheid is voor ons zelfstandig bestaan), om tot den Hemelschen Vader terug te keeren. Christus evenwel, wilde geen eer en dwang, de eere aan U. O, Vader des Lichts, en de vrijheid Uwen kinderen gelaten, was het motto van Christus, waardoor deze onze Verlosser geworden is. Hierdoor ontstonden twee machten, die voor of tegen ons zijn. Die getrouw zijn hebben de goede macht met zich tot vooruitgang; waar degene die zich aan de booze machten overgeeft, steeds ongelukkiger wordt, totdat Satan of zijne engelen geheel bezit trachten te nemen van dat lichaam, wijl hun van Godswege onthouden is geworden, dat zij evenals wij een tabernakel langs natuurlijken weg zouden ontvangen, wagens hunne moedwillige overtreding, waardoor zij uit Zijn tegenwoordigheid verworpen zijn. Zij doen ook wonderen, en verschijnen soms op een wijze, dat wij gemak-

kelijk verleid konden worden. De tovenaars in Egypte hebben getoond, dat zij door die booze macht in staat waren, hetzelfde te doen als Mozes en Aäron, hoewel de macht die Mozes en Aäron bezield, triomfeerde. Ook Jezus weerstond de verzoekende macht, toen Hem alle rijkdommen en schatten werden getoond welke zijn deel zouden worden zoo Christus haar aanbad. Het antwoord van Jezus was voldoende: „Alleen aan den Vader is aanbidding verschuldigd, gaat heen Satan“. Wanneer onze aardsche loopbaan is voleindigd, moeten we ontwikkeld en geschikt geworden zijn tot terugkeer bij God. Daarbij niet vergetende, dat wij zullen oogsten wat wij zaaiden. Het plan tot zaligheid is eene heerlijke wet. Bij nakoming daarvan zal aan ons het woord van God bevestigd worden dat zegt: „Gij gezegende, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten, gaat in in de vreugde uwſ Heeren.“ Dat is de grootste blijdschap die we kunnen genieten, welke bij getrouwheid en volharding ons deel wordt.

(Slot volgt.)

Verslag van de Rotterdamsche Conferentie.

Excelsior, de zaal van de Heiligen der Laatste Dagen, was Zondag 4 Juli weder het tooneel van heilige bijeenkomst, van vroolijke blijde gezichten, van handdrukken en blijde verwelkoming.

De Rotterdamsche conferentie hield, volgens behoorlijke afkondiging, hare halfjaarlijksche bijeenkomsten, waarvoor alle zendelingen en vele leden van de onderscheidene conferentiën waren overgekomen.

's Morgens om 10 uur werd voor een goedgevulde zaal haar eerste vergadering geopend, door het zingen van Lofzang 1, „O, volheid van zegen“, waarna door Ouderling Ate Westra Gods zegen werd gebeden.

Het koor bracht daarna het schoone Engelsche lied ten gehoor, „Let us heartly rejoice“.

President Jac. J. van Langeveld, leider van dezen dag, sprak een hartelijk woord van welkom tot de aanwezigen en droeg het woord op aan den eersten spreker.

Ouderling Jan J. Roothoff, thans President van de Arnheemsche Conferentie, sprak over de ongewilligheid van het volk tot aanneming der waarheid, hoewel wij getuigen van openbaringen, waarvan het Boek van Mormon het bewijs is, en dat bewijst wie de schapen van die andere stal zijn.

Ouderling Willem Woltjer, van Rotterdam, volgt met te verkondigen, wat God heeft gewild met ons hier te plaatsen op deze aarde, wetende wat wij hadden door te maken, zijnde eene noodzakelijkheid tot verhooging. Bracht ook naar voren, dat wij verwant waren aan God, doch dat dit alleen gevoeld werd door gehoorzaam te zijn aan Zijn gebod.

Het koor zong daarop a's tusschenzang. „Save me, o' God!“ Ouderling Adrianus van Tussenbroek, sprekende over de rechtvaardigheid Gods, maakt duidelijk, dat wij actief moeten zijn om Hem welgevallig te zijn, want Hij oordeelt een ieder naar de werken in het vleesch verricht. Haalde

nog verschillende stellingen van het Evangelie aan, en zeide, zelf in Utah geweest zijnde, alles als leugens te beschouwen wat tegen het Mormonisme ingebracht werd.

Nadat President J. J. van Langeveld alle vreemdelingen had aangespoord tot verder onderzoek en het aanschaffen van de aangeboden boeken, eindigt deze vergadering door Lofzang 48 „De Geest Gods brandt in 't harte" te zingen. Dankzegging door Ouderling Adriaan N. Sligting.

De middagvergadering om half drie was ook goed bezet. Lofzang 38, „Vat Moed! Alles is wel," was de openingszang, waarna door Ouderling Cornelis de Jong werd gebeden om den zegen des Heeren.

President J. J. van Langeveld leidde de sprekers weder in en gaf het woord eerst aan Zendings-President John A. Butterworth, die de Kerk- autoriteiten voorstelde, welke door de vergaderden eenparig werden erkend.

Ouderling Adrianus Barendregt, van Rotterdam, zegt gezonden te zijn om het „Evangelie" in eenvoud te verkondigen. God beloofde eens om Zijn volk te vergaderen tot de plaats, waar zij geen deel zouden hebben aan de zonden en plagen der zondige wereld. Deze plaats zal Amerika zijn, het Zion van God. Doet verder mededeeling van Zijne ondervindingen in Amerika.

Ouderling Jan Koning van Arnhem, laat uitkomen dat de Kerk van Jezus Christus, de eenige ware kerk, gelijk aan die van vroeger moet zijn, in leer en organisatie van Apostelen, Profeten, enz. Hedendaagsche leeraars gelooven zelf niet meer in al de boeken van den Bijbel.

Ouderling Adriaan N. Sligting van Groningen volgt met de verklaring, dat aan de vruchten de boom weer gekend kan worden, en wat dezen dag gehoord werd en betuigd is geworden, doet ons zien, dat het Mormonisme iets goeds heeft tot stand gebracht, dat van een woeste wildernis een bloeiend land heeft gemaakt. Verwijst verder nog naar de woorden van den Profeet Daniël voor de herstelling van het Evangelie.

Ouderling Oswald Brainich, Conferentie-President van Amsterdam, is kort maar krachtig, wanneer hij wijst naar het zoogenaamde Christendom, dat mede helpt aan verschillende onbestaanbare veranderingen van de waarheid, en bedriegerijen. Bij de Mormonen heeft hij gevonden wat hij tevergeefs bij anderen heeft gezocht, dat er achter een opgewekt gelaat de diepste ernst verborgen ligt; een volk dat in alle oprechtheid God dient. Eindigt met gevoelvolle getuigenis.

Tot slot zong het koor Lofzang 187, „De overwinning verzekert." Dankzegging bij monde van Ouderling Jan J. Roothoff.

De avondvergadering was als gewoonlijk de drukst bezochte, die dan ook met een overvolle zaal een aanvang maakte door het koor het schoone Engelsche lied „Song of the Redeemed," te laten zingen, waarna door Ouderling Willem Woltjer den zegen voor deze bijeenkomst werd gebeden.

Het koor gaf daarna Psalm 84 te hooren.

Na een welkomstgroet van den leider van dezen dag, werd de eerste spreker het woord opgedragen.

Ouderling Ate Westra, Conferentie-President te Groningen, heeft dertien

jaren in Utah gewoond, en zegt dat de Mormoonsche bevolking slechts het cijfer van 40 pct. bereikte, zoodat van al de praat over ons, alsof er geheimen raadslag of bewerking zou bestaan, daar volkomen bewijs van ongegrondheid mee was gegeven. Sprekende over het werk, verricht in onze heilige tempelen, acht hij ons zeer bevoorrecht.

Zuster De Waard, ook hier van Amerika, wordt gelegenheid gegeven, hare bevindingen te verhalen en spreekt over de krachten en gaven, welke zij heeft gekend, gezien en gehoord.

Als tusschenzang wordt daarop Lofzang 30 gezongen, „O, Gij bergen zoo hoog.”

Ouderling Jac. J. Langeveld, vervolgend op de onderwerpen der vorige sprekers, zegt het voordeel te danken te hebben aan het Mormonisme, dat we weten wat Evangelie is en waarvoor tempelen noodig zijn. De inwijdingsdienst van den tempel te Salt Lake City is drie-en-dertig malen herhaald geworden vanwege het groote aantal menschen daarvoor overgekomen, en daardoor is bewijs gegeven, dat ook in dit opzicht geen geheimen bestaan. Deze gewijde gebouwen kunnen alleen worden betreden door hen, die onberispelijk zijn en het priesterschap bezitten.

Zendings-President John A. Butterworth, de laatste spreker van dezen dag, haalt een boekje te voorschijn van een welbekend godsdienstijveraar, die zich heeft vermeten in leugenachtige taal over onze leerstellingen te schrijven en noemt ze zoo zwart als de hel zelf kan zijn. Geeft Zijne getuigenis van de heiligheid en reinheid der ceremoniën, in de tempelen verricht. Het wordt den Heiligen der Laatste Dagen niet geleerd naar Amerika op te trekken, doch de geest van vergadering is de oorzaak daarvan, evengoed als over de Joden diezelfde geest zal komen voor hunne vergadering in Palestina. Wij achten ons gelukkig te kunnen gelooven en getuigen van de herstelling van het Evangelie.

Na een woord van dank aan alle medewerkers, aan het koor voor hunne schoone krachten en aan de leden voor logies en maaltijden, door den leider, Conferentie-President J. J. van Langeveld, werd ook door hem, nadat het koor tot slot het Engelsche lied „Now praise the Lord” had gezongen, dankzegging vervuld.

Donderdag 1 Juli werd te Dordrecht een buitengewone vergadering gehouden, waar Ouderlingen Jac. J. van Langeveld en Willem Woltjer, sprekers van dien avond, zich in een aandachtige belangstelling mochten verheugen.

Vrijdag 2 Juli werd te Vlaardingen vergadering gehouden, waar Ouderlingen Corn. de Jong, Jan J. Roothoff en Jac. J. van Langeveld de sprekers waren.

In Den Haag waren President John A. Butterworth en Ouderlingen Ate Westra en Adriaan N. Sligting om van het Evangelie te getuigen, en voor Leiden waren Ouderlingen Adrianus van Tussenbroek en Oswald Brainich aangewezen, die zich allen in een goede vergadering mochten verblijden en wij hopen dat de krachten, daaraan gewijd, werkelijk succesvol moge zijn.

Zaterdag 's morgens werd in de Zendingen-vergadering weder een

zeer goeden geest waargenomen en genoten allen van de heerlijke en gevoelvolle getuigenissen van het Evangelie.

's Avonds om 8 uur werd een algemeene priester-, ambtenaren- en ambtenaressenvergadering gehouden, waar verslag der onder de Rotterdamsche conferentie liggende gemeenten werd uitgebracht en vragen door President John A. Butterworth werden beantwoord.

„Het Visioen”.

Maandagavond 5 April l.l. had in den Tabernakel te Salt Lake City de eerste uitvoering plaats van „Het Visioen”, muziek en woorden van Professor Evan Stephens. Meer dan 10.000 personen waren aanwezig. Het koor bestond uit 450 personen.

„Het Visioen” tracht in dicht met toepasselijke muziek de groote gebeurtenis te verhalen, die honderd jaren geleden heeft plaats gehad, toen Joseph Smith, in het voorjaar van 1820, zich afzonderde en tot God bad om raad met betrekking tot zijn aansluiting bij een kerkgenootschap. In antwoord op zijn gebed had hij een visioen en zag den Vader en den Zoon. Tien jaren later werd de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen opgericht.

Op het einde van de uitvoering overhandigde A. C. Lund, leider van het Tabernakel-koor, een prachtige bouquet aan Professor Stephens namens genoemd koor en sprak eenige toepasselijke woorden. Professor Evan Stephens was zeer ontroerd en kon slechts zeggen: „Ik dank u van den bodem van mijn hart; ik kan niet meer zeggen; gij hebt den geheelen avond van mij gehoord.”

Een afscheidsgroet.

S.S. Rotterdam.

Omrede: wij niet in de gelegenheid zijn geweest, voor ons vertrek naar Zion, van al onze vrienden afscheid te nemen, doen wij het door middel van ons geliefd tijdschrift *De Ster*.

Wij roepen u allen een tot weerziens toe in het land dat Vader in den Hemel terzijde heeft gezet voor Zijne kinderen en waar wij verwachten het verzegelende werk te kunnen doen voor onze familiën en onze dierbare afgestorvenen.

Wij zijn dankbaar voor de ondervindingen, welke wij in ons Vaderland opgedaan hebben en bovenal dankbaar voor de zegeningen, welke wij in het Evangelie genoten hebben en voor de vele vrienden in ons Vaderland verworven.

Wat zal de toekomst ons en u allen brengen? Wij weten het niet. Alleen dit weten wij; dat onze meerdere of mindere getrouwheid in het Evangelie van onszelve zal afhangen en dat bij getrouwheid eens de dag van een blij wederzien zal aanbreken. Dat dit ons aller deel moge zijn is de wensch en bede van ons allen.

A. MULDER EN FAMILIE

Conferentie-Aankondiging.

De Amsterdamsche Conferentie wordt gehouden op Zondag 15 Augustus. Vergaderingen worden gehouden: 's Morgens om 10 uur in het gebouw „Frascati”, O.Z. Voorburgwal 304, 's middags om 2.30 in de zaal Nes 27—29 en 's avonds om 7 uur wederom in „Frascati”. Algemeene Priester-vergadering op Zaterdag 14 Aug., 's avonds 8 uur.

Leden en vrienden zullen van harte welkom zijn, wanneer zij de eerste drie vergaderingen willen bijwonen.

Ontslagen.

Zuster Elisabeth Deelstra, als Zendinge werkzaam geweest zijnde in de Rotterdamsche Conferentie, is, wegens haar vertrek naar Zion, als zoodanig eervol ontslagen.

Verbetering.

Weer is door den zetter een zinstorende fout gemaakt in ons vorig nummer. Op blz. 214, 17de regel van beneden af zette hij, alvorens te drukken, „Wij verblijven, in liefde en met de beste wenschen voor uw welzijn.” Dit moet zijn: „Wij ontvingen het volgend schrijven van Ouderling Francis O. Jones.”

Wilskracht is als een scherpe bijl, waarmee men zich door het dichtste woud van wederwaardigheden een weg kan banen.

Volharding moet ons richtsnoer zijn, indien wij vruchten van onzer arbeid willer zien.

INHOUD.

En het geschiede. . . . Blz. 275 „The Deseret News”. . . . „ 230 Waardeerende woorden van bevoegde autoriteit. . . . „ 232 De eenigste Pionier . . . . „ 232 Verslag der redevoeringen van Apostel George A. Smith, zijn zoon George A. Smith Jr. en Ouderling	Junius F. Wells. . . . Blz. 233 Verslag Rotterdamsche Con- ferentie. . . . . „ 236 „Het Visioen” . . . . . „ 239 Een Afscheidsgroet . . . . „ 239 Conferentie-Aankondiging . „ 240 Ontslagen . . . . . „ 240 Verbetering . . . . . „ 240
--	---

Uitgegeven door de Nederlandsche Zending, Crooswijkschesingel 7b.
 Rotterdam — Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending.

Abonnementsprijs per jaar: Nederland f 3.—, Buitenland f 4.—.

Afzonderlijke nummers 15 cent.